

Legendinių bigbyto grupių miestas ilgisi jaunystės

Daugelis praeityje garsių muzikantų kas savaitę buriasi pamuzikuoti Kauno rūsiuose, garažuose ir svajoja apie fanų klubo įkūrimą

Šiaurys NARBUTAS

Buvęs legendinės Kauno roko grupės "Gintarėliai", tuomet vadintos bigbytu, gitaristas Julius Brazaitis sutinka, kad šio žanro ansamblių koncertai Kauno miesto dienų renginiuose prieš kelerius metus atgaivino veteranų entuziazmą. Šiuo metu mieste apie dešimt grupių po kelis kartus per savaitę renkasi muzikuoti rūsiuose, garažuose, kad atgautų įgūdžius ir prisimintų jaunystės dainas.

Investicija į solidžią publiką

Bigbyto grupių atgaivinimo idėja kilo "Vaizbūnų", "Aitvarų", "Gintarėlių", "Kertukų", "Gėlių", Aidos Zobotkaitės ansamblių muzikantams. Julius Brazaitis mano, kad įkūrus bigbyto-klasikinio roko klubą, kauniečiai, šios muzikos fanai ir atlikėjai galėtų kas vakarą turiningai linksintis. Vienkartinių, pasikartojančio repertuaro ir tų pačių grupių koncertų miesto šventėje nepakanka.

Nuo pokario iki aštuntojo dešimtmečio "Tulpės" kavinės direktorius, gerą muzikinį skonį išsiugdęs Jonas Vobolevičius kviesdavo si į jaukią minėtos kavinės sceną muzikuoti profesionalius džiaz atlikėjus, nors nekenčiančios tokios muzikos buferininkės karrais an-

ausis, girdisi vis vien žemės gaudešys".

Gabūs J.Naujajio muzikos mokyklos devintokai kartą užsuko į "Kertukų" repeticiją, per pertrauką paprašė leisti jiems pagroti. "Kertukai" išėjo į koridorį parūkyti, išgirdo bitlų dainas. Grįžę į salę nustebė, kad groja ne magnetofonas, o vaikai - būsimi "Gintarėliai".

Julius Brazaitis, Kaune likęs "gintarėlis", pradėjo tapyti akordeoną septynerių. Vyresnysis brolis Rimantas netrukus pranoko jaunėlį, iki šiol pučia saksofoną profesionaliuose džiaz ir kt. kolektyvuose. Julius su broliais Švabais "Gintarėliuose" grojo ritmo gitara, vėliau įgudo muzikuoti boso gitara, karjerą tęsė Romualdo Grabšto džiaz ansamblyje, "Oktavoje". Šiuo metu dalyvauja Kazio Sčesnulevičiaus klasikinio roko grupės repeticijose garaže, namų studijoje improvizuoja su Kaune gyvenančiu prancūzu dailininku, aktyviai domisi pasauline džiaz raida. Šiandien Julius džiaz randa kiek daugiau įvairovės nei jaunystės pašaukime - roko muzikoje.

Turtinga kaunietiška istorija

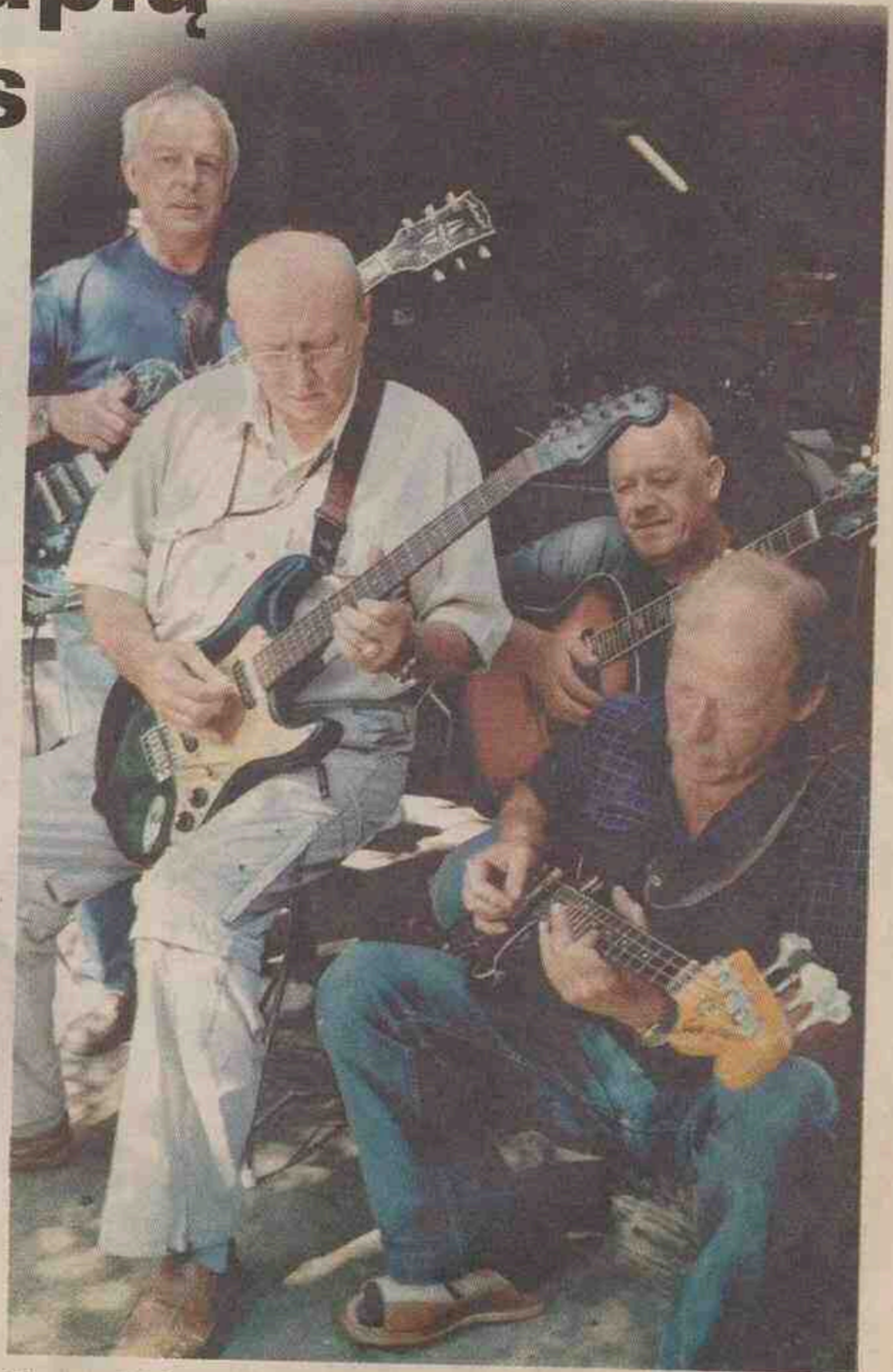
Galime tik pasvajoti, kokių dainų dar galėjo sukurti "Gintarėliai", jei tuometiniame Kaune klasikiniam roko būdams būdavo būdavo

roka, "Nuogų ant slenksčio" psichodelinius, daugiabalsio vokalo opusus, anšlaginius A.Zobotkaitės trio koncertus. Grupės "Bočiai", "Vaidilos", "Ainiai", "Dainiai", "Eglutės", "Aelitos", "Bildukai", "Mes", "Saulės berniukai", "Ryčiai", "Piligrimas", "Defektai" taip pat turėjo savo ištikimus gerbėjus.

Dažnai kauniečiai ateidavo į koncertus Sporto halėje tik pasiklausyti, kaip Vytautas Petrušonis užvedančiai rėkia frazę "mediniai ra-a-atai". Šiuo metu jis žavisi Frenko Sinatoros repertuaru ir sako, kad vieną puikiausių lietuviškų dainų "Aš neisiu ta gatve" sukūrė visai atsitiktinai. Rolandas Paulauskas Kauno roko scenose jau gūdžiais brežneviniais laikais atlikdavo savo dainas apie "požemines, neramias upes", "negėstančią laisvės viltį".

Nuo bugio iki letkio

Inžinierius statybininkas, 58 metų boso gitaristas Kazys Sčesnulevičius 1966 metais, dar prieš "Kertukų" atsiradimą, KPI rūmuose su Olegu Goreliku, Vidmantu Juroniu, Gediminu Jurgilu, Simu Taršiu, Alfredu Krutuliu, Vytautu Viskočka įkūrė grupę, kurią tuomet vadino estradine. Kazys sako, kad jį pirmiausiai įkvėpė bugis, kurį išgirdo per Lenkijos radiją, vėliau, rokanalais, rėkiančiais, dainančiais

Viename Linksmadvario garažų atgaivinti jaunystės laikų repertuarą savaitgaliais susirenka Genadijus Degteriovas, Petras Kovtorovas, Julius Brazaitis ir Kazys Sčesnulevičius

mėtydavo džiazmenus degtukų dėžutėmis. Nepaisant to, pritraukta geros muzikos į "Tulpę" rinkosi solidi publika, intelektualai. Julius įsitikinęs, kad restorano vadovas, investavęs į džiazą, klasikinio roko propagavimą, kiekvieną vakarą sulauktų respektabilių klientų.

Džiaze randa daugiau įvairovės

Solidūs kauniečiai pamena puikias brolių Virgio ir Eimio Švabų, šiuo metu gyvenančių Čikagoje, dainas. Ne vienas užaugome niūniuodami: "...stebis motina ir tėtis, kas tam sūnui darosi, lagaminą ima tėtis, jis - gitaros stveriasi..." arba: "...tu užmerk akis, užsikimšk

terpė. Kęstutis Ignatavičius, "Aitvarų" lyderis, mylimas bendraamžių už "draivinį" "Tu ant žalio kalno gyveni" atlikimą, tikina, kad 2006 metų Kauno miesto dienos išvysime didžią dalį bigbyto, miesto klasikinio roko grupių.

Kauno bigbyto, klasikinio roko istorija turtinga. Bendraamžiai miestiečiai puikiai pamena "Kertukų" rokenrolinę "Lopšinę", mielus "Gėlių" hitus, įdomius Giedriaus Kuprevičiaus "Argo" eksperimentus, "Vaizbūnų" užvedančius šokius tuometinio KPI VIII rūmuose, KPI Mechanikos fakulteto vokalinio-instrumentinio ansamblio romantiškas balades, "Raganių" hipiškus tekstus ir verčiantį iš kojų sunkųjį

nis rokas.

Prieš ketvertą dešimtmečių KPI VIII rūmų salėje, talpinančioje tik 400 žmonių, grojant jų grupei, siausdavo 700 tvisto, šeiko, rokenrolo fanų. Šokančiųjų letkį virtinė nušokuodavo iš ketvirto aukšto iki pirmojo ir atgal.

Tuo metu Kaune Sčesnulevičiaus grupė konkuravo tik su Mindaugo Tamošiūno "Statybos tresto" ansambliu (Saulius Lukošius, Vladas Šlykas, Alfredas Krutulis). Būgininką bei aparatūrą tekdavo skolintis iš maestro Tamošiūno.

Iššūkiai to meto draudimams

Drąsesnės mados atsirado atši-

limo, Nikitos Chruščiovo, laikotarpiu. Vadinamuosius "stiliagas", o spaudoje išjuokiamus stileivas už bugio vugio šokimą areštuodavo, šalindavo iš komjaunimo organizacijos. Rokenrolą vienas pirmųjų Lietuvoje sušokęs kaunietis, kino scenaristas Pranas Morkus už tai praleido Palangos areštinėje bemięgę naktį.

Vienas iškiliausių stileivų Lietuvoje buvo prozininkas Romualdas Lankauskas. Kaune naujesnei madai, vadinamai "zespolu", ryškiausiai atstovavo garsaus istoriko sūnus Kęstutis Janulaitis. Grupuočių tapatinosi su žargoniniais pavadinimais "labuchai", "čiuvachai", "kirai", "chezai".

Rašytojas Markas Zingeris pamena šokius barake prie Muzikinio teatro, "liūto ševeliūras", madingą švilpavimą su celiuliozine kino juosta tarp dantų. Pianistas, talentingas baladžių atlikėjas Aleksandras Jakaitis kartą su kolega prirakino grandine vištą ir vidurdienį pervežė ją per kelis Laisvės alėjos kvartalus. Taip muzikantai tyčiojosi iš nežmoniškų draudimų, suvaržymų.

Norėdamas pademonstruoti naująją muziką platesnei auditorijai M.Tamošiūnas pagamino iš faneros gitaras, nudažė jas švytinčiais dažais, užmaukšlino a la bitlų kvartetui perukus. Tokie "ilgaplaukiai", tariamai išjuokdami Vakarių kultūrą, galėjo Sporto halėje dainuoti puikius rokenrolus, publika entuziastingai plūdo į madingus koncertus.

Hipiai kietesnį roką šoko ugningai, krisdavo ant kelių, daužydavo galva parketa, šoko ratu aplink totemą - kaukolę. Per lėtus šokius "gėlių vaikai" prisiglusdavo vienas prie kito, vos judėdavo, bučiuodavosi.

Rokas garažuose

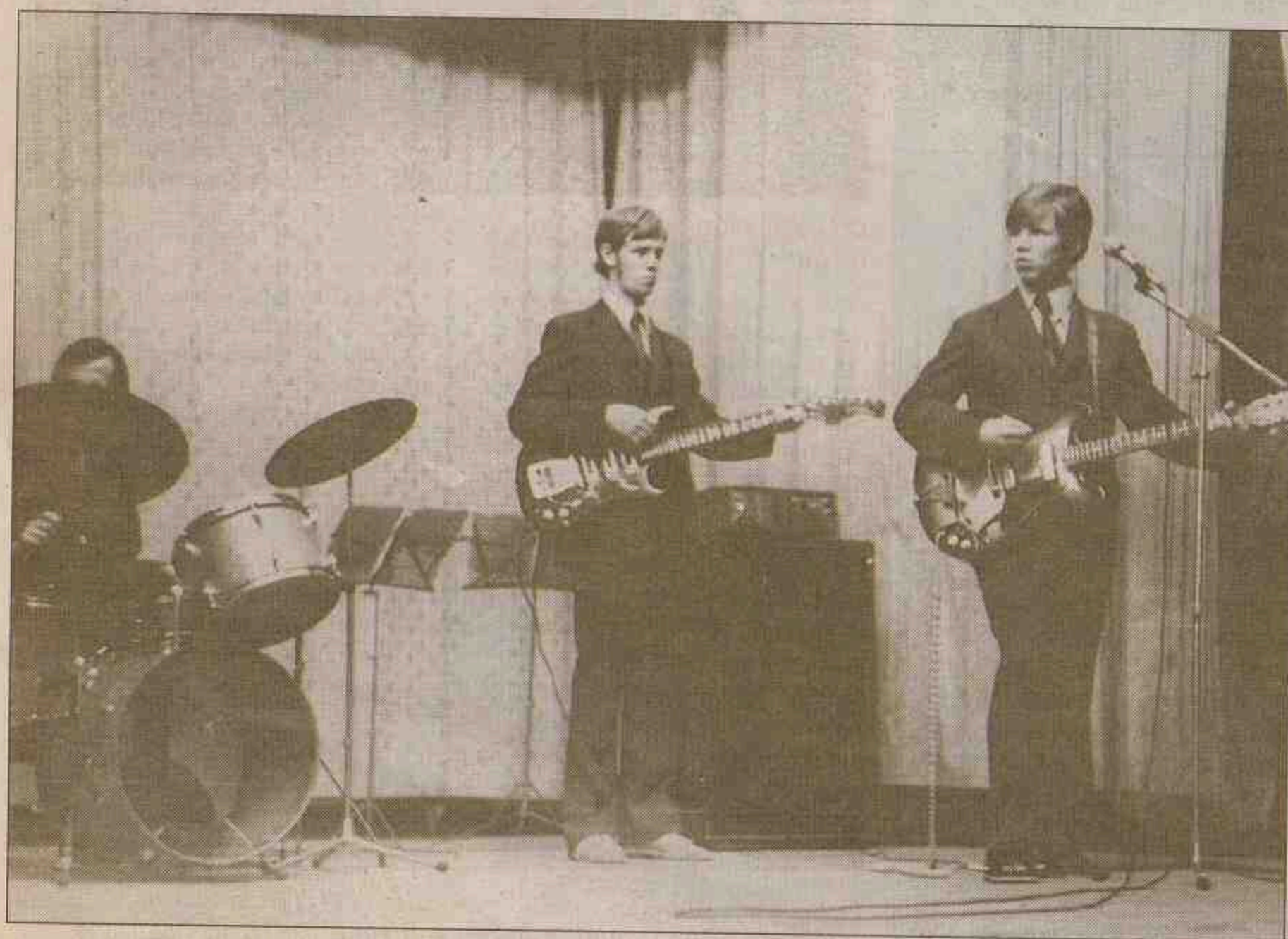
Kai studijos baigėsi, Kazys Sčesnulevičius kurį laiką muzikavo su

"Kertukais", vėliau, pianistui Liovai Šnaideriui emigravus į JAV, atsirado laisvas etatas, tad dvejus metus grojo "Tartu" kavinėje. Kazys su šypsena pamena, kai šlagerį "Skriskit, balti balandžiai" vieno turtuolio pageidavimu už 25 rublius teko atlikti 16 kartų. Dainininkas Fara-Aleksandras Ivanauskas nuo to laiko nevalgo balandėlių.

1979 metais Kazys patyrė sunkią kairės rankos traumą. Muzikuoti vėl pradėjo tik 2000-aisiais. 2002 metais susitiko su gitaristu Genadijumi Degteriovu iš 1967 metų KPI VIII rūmų grupės. Abu sumanė kolekcionuoti elektrines gitaras, vėliau pradėjo muzikuoti garaže Linksmadvaryje. 2004 metais į Kazio garažą užsuko "Bočių" būgininkas Ervydas Juodišius, vėliau prisijungė gitaristas iš "Ryčių" Petras Kovtorovas. 1973 metais publika iš viso miesto važiuodavo į šokius Aleksote pasižiūrėti, kaip Petras, įsikandęs į dantis, sukioja mikrofono stovą ir virtuosiškai atlieka solo per Hario Počobuto baladę Romui Kalantai. Haris vienintelis mieste juokdavosi dainuodamas bliuzą "Subrandink mane". Tai priminė rokinį meilės teatro spektaklį.

Kazio grupė šiandien atgaivina jaunystės repertuarą, neatsisako standartų, miesto folkloro. Savo dainų nekuria, laikosi seno stiliaus. Repetuoja savaitgaliais.

Nuo 1998 metų gitaristai Petras Marcinkevičius ir Kęstutis Ignatavičius po darbo dienos reguliariai muzikuoja vienoje Žaliakalnio bibliotekų. A.Zabotkaitės grupė repetuoja rūsyje - studijoje Vilijampolėje. Žiemos vakarais nesenstantys rokeriai renkasi restorane "Taika". Šį lapkritį Kazys žada organizuoti gausesnį susibūrimą "Taikoje", ketina pasikviesti "Kertukų" sielą Vidmantą Juronį, Kęstutį Ignatavičių, kitus ištikimus žanro entuziastus.

1973-ieji: "Gintarėlių" koncertas Vengrijoje: Jonas Snieška, Julius Brazaitis ir Virgis Švabas